

urende de bezetting was Van Tijen sterk geporteerd geraakt voor de zogenaamde 'wijkgedachte', een concept dat werd uitgewerkt door een studiegroep onder leiding van de directeur Volkshuisvesting, ir. A. Bos, in het boek 'De stad der toekomst, de toekomst der stad' (1946) en in Van Tijens stedenbouwkundig experiment Zuidwijk. De centrale idee was om door een hoog voorzieningenniveau in relatief zelfstandige stadsdelen, wijken en buurten het gemeenschapsgevoel per onderdeel te laten herleven. Vooral binnen de groep 'Opbouw', de Rotterdamse dépendance van het Nieuwe Bouwen, werd er toen nagedacht over en gewerkt aan adequate vormen voor deze idee. Lotte Beese maakte haar ontwerpen dikwijls tot discussiestuk binnen deze groep waarvan in die tijd ook o.m. J.B. Bakema, J.H. van den Broek, E.F. Groosman, H.J.A. Hovens Greve, H.A. Maaskant, J.J.P. Oud, G. Rietveld en W. van Tijen deel uitmaakten.

Haar eerste zelfstandige ontwerp voor de Dienst Stadsontwikkeling was de wijk Kleinpolder (Overschie, 1948-'49). Afgezien van moderne stedenbouwkundige principes als een open bebouwing, gemeenschappelijke tuinen en een relatief grote zorg voor de wijkvoorzieningen, introduceerde zij hier voor het eerst in Nederland het zogenaamde woonpad, dat om het spelen van kinderen e.d. mogelijk te maken uitgesloten is van autoverkeer. Om dit doorgang te laten vinden heeft zij een groot 'gevecht' moeten leveren met haar directeur Van Traa en met de brandweer en winkeliers die weinig heil zagen in deze nieuwigheid. Een zekere compromisloosheid en vechtlust behoorden tot haar wezenlijkste karaktertrekken.

Het meest bekend is echter haar wijk Pendrecht (1947-'53) geworden vanwege het experiment met de herhaalde 'wooneenheid'. Deze stedenbouwkundige moduul, die naast voorzieningen zo'n tachtig woningtypen voor verschillende gezinssamenstellingen bevat - verdeeld over eengezinswoningen en flats -, moest aan de bewoners een eenheidsbesef geven. Volgens een bepaald patroon zijn deze wooneenheden tot buurten samengesteld die samen weer de wijk vormen. Binnen 'Opbouw' had men al ingezien dat de wooneenheid van Pendrecht feitelijk te klein was om het bedoelde eenheidsbesef te bewerkstelligen, wat ook in later buurtonderzoek werd vastgesteld. Ook valt er op de afzonderlijke, zeker naar de huidige maatstaven nogal bekrompen, woningen veel kritiek te leveren. De idee van de relatief autonome wijk is echter van grote betekenis geweest voor de verdere stedenbouwkundige ontwikkeling